

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Ni ètnics, ni mercantilistes

Ja fa un temps que es posa en boca de diverses altes personalitats de la vida política espanyola –i d’alguna de catalana– les condicions que pensen que permetrien, encara, trobar una tercera via per superar la dialèctica entre secessionisme i unionisme. I, tot i que crec que ja som en un altre estadi, per respecte als qui fan la proposta però també perquè em sembla ofensiva, penso que mereix una resposta. En síntesi, creuen que la solució podria ser que l’Estat oferís a Catalunya, d’una banda, competències sense limitació en educació, llengua i cultura, i, de l’altra, un sistema de finançament acceptable tenint en compte l’aportació catalana a la riquesa d’Espanya.

MÉS ENLLÀ DE si una proposta d’aquest tipus no ha fet tard i de si encara seria acceptada per la majoria de catalans, el problema previ que presenta és el de la seva plausibilitat. ¿Realment hi ha algú a Espanya amb autoritat disposat a fer-la, aquesta oferta? I, si hi hagués algú que fes l’oferta formal amb el què i el com, en un programa electoral, ¿tindria cap possibilitat d’èxit sense que des de dins de la seva pròpia formació política, des de les adversàries o des del sistema mediàtic espanyol no en fessin xixina? ¿No seria interpretada com una cessió al “xantatge” secessionista?

EN AQUESTA IDEA benintencionada per resoldre –a favor d’Espanya, esclar– allò que en diuen “el conflicte territorial”, hi ha una altra pega que no és menor. Qui hauria de decidir l’acceptació o no, i quan, de l’oferta? Pel que fa al quan, la qüestió és que no seria fàcil demanar que es votés només sobre una promesa de futur, que ja hem vist com acaben. Pel que fa al qui, a aquestes altures dels esdeveniments cal descartar que es pogués pactar en un despatx entre tres o quatre dirigents polítics. I si s’hagués de traslladar a les urnes, em temo que no es compta pas que ho decidissin els catalans sols, sinó que m’imagino que es posaria en consideració, també, de tots els espanyols, en un procés de reforma constitucional. I què passaria si hi hagués discrepància entre els resultats d’aquí i d’allà?

TANMATEIX, des del meu punt de vista, el més greu de la idea és que es construeix sobre dos supòsits del tot erronis: l’implícit ètnic i l’implícit mercantilista. És cert que, històricament, els conflictes entre l’Estat i Catalunya s’han manifestat de manera insistent en temes lingüístics, educatius i culturals i en qüestions lligades al finançament. Però la manifestació d’un conflicte no remet directa-

MANOLO GARCÍA

.....
Tractant-nos
com una
anomalia,
com una
singularitat
molesta, no se
solucionarà res

ment a la causa de fons. Unes competències sense límits en educació, cultura i llengua no representarien pas donar carta blanca a decisions segregacionistes o a imposicions homogeneïtzadores. No és pas això el que es vol. Per altra banda, un millor finançament tampoc no resoldria els grans problemes econòmics catalans, que són de caràcter estructural: model productiu, mercat laboral, sistema d’inversions públiques... I, sobretot darrerament, els conflictes ja han estat simplement d’autogovern, amb desenes de lleis recorregudes al TC o sentències favorables d’aquest tribunal sistemàticament incomplertes.

ÉS MOLT POSSIBLE que, vist des d’Espanya, el conflicte sembli ètnic i mercantilista, i que es cregui que cedint en aquests terrenys s’acabaria el desafiament. Però tractant-nos com una anomalia, com una singularitat molesta, no se solucionaria res. A mi, la proposta m’ofèn. D’una banda, perquè el reconeixement que vull per a Catalunya és com a nació cívica –el que som– i no ètnica –que no en som–. D’altra banda, perquè la nostra vinculació a Espanya, en tot cas, hauria de ser lliure, fruit d’una decisió sobirana i no d’una concessió. I tot això queda obviat en la proposta d’aquesta tercera via.